

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1007264
Voorstelnummer: 1095877

Houten, 22 september 2026

gemeente Houten

Onderwerp:

Inzet MIRT-subsidiegelden en beschikbaar stellen gemeentelijke bijdrage mobiliteitsmaatregelen CMK

Beslispunten:

1. In te stemmen met de inzet van de toegekende MIRT-subsidie van € 7,5 miljoen (rijksbijdrage), aangevuld met € 3,75 miljoen cofinanciering van de provincie en € 3,75 miljoen cofinanciering van de gemeente, voor mobiliteitsmaatregelen in het gebied Centrum, Koppeling en Molenzoom (CMK), conform de verleende subsidiebeschikking (totaal € 15 miljoen).
2. De hiervoor benodigde gemeentelijke bijdrage van € 3,75 miljoen beschikbaar te stellen, overeenkomstig de eerder getroffen reservering.

Samenvatting

Met dit raadsvoorstel wordt de raad gevraagd in te stemmen met de inzet van de toegekende MIRT-subsidiegelden en het beschikbaar stellen van de gemeentelijke cofinanciering voor mobiliteitsmaatregelen in het gebied Centrum, Molenzoom en Koppeling (CMK).

Met dit besluit bepaalt de raad of de subsidiegelden daadwerkelijk worden ingezet voor de beoogde projecten, met inachtneming van de risico's die kunnen ontstaan bij substantiële afwijkingen van de verleende subsidie.

Aanleiding

In 2022 heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld om de woningbouw van o.a. CMK en Houten Oost te versnellen, waarbij duurzame mobiliteitsmaatregelen als randvoorwaarde gelden. De aanvraag van de gemeente Houten voor het gebied Centrum, Molenzoom en Koppeling is positief beoordeeld en gehonoreerd met een rijksbijdrage van € 7,5 miljoen. De gemeente en de provincie leveren ieder een bijdrage van € 3,75 miljoen. Het totale investeringsbedrag bedraagt € 15 miljoen. Met deze verkregen subsidie zetten we een belangrijke stap in de realisatie van mobiliteitsprojecten die de ontwikkeling van CMK versterken en waarvan huidige én toekomstige inwoners profiteren.

Inmiddels is de projectorganisatie CMK ingericht en wordt gewerkt aan het opzetten van afzonderlijke gebiedsfondsen voor Centrum, Koppeling en De Molenzoom. Hierdoor kan de besluitvorming over zowel de inzet van de MIRT middelen als de financiële onderbrenging daarvan in gebiedsfondsen aan de raad worden voorgelegd. De gebiedsfondsen vormen het financiële instrument waarin onder meer subsidies, kostenverhaalsbijdragen en gemeentelijke bijdragen worden gelabeld en beheerd.

Op 25 maart 2025 hebben de gemeente Houten, de Provincie Utrecht en de gemeente Bunnik een samenwerkingsovereenkomst (SOK) gesloten voor de aanleg van de doorfietsroute Houten Castellum - Utrecht Science Park. Dit project maakt onderdeel uit van de toegekende MIRT-subsidieaanvraag. In de SOK zijn reeds afspraken vastgelegd over de provinciale bijdrage van circa € 0,53 miljoen (inclusief btw) aan dit project, als onderdeel van de totale provinciale bijdrage van € 3,75 miljoen.

Ook de herinrichting van de kruising Rondweg - Kruisweg (N410) - Binnenweg maakt onderdeel uit van de subsidieaanvraag. Voor dit project zijn eveneens afzonderlijke afspraken gemaakt met onder andere de Provincie Utrecht over de financiering en uitvoering.

Doordat voor beide projecten al bestuurlijke en financiële afspraken zijn vastgelegd, kunnen zij binnen afzienbare termijn worden gerealiseerd en voldoen zij aan de planning en termijnen die zijn opgenomen in de toegekende MIRT-subsidie.

Beoogd effect

Het beoogde effect van dit besluit is dat:

- het college in staat stellen om, binnen de vastgestelde subsidievoorwaarden, de verdere uitwerking en realisatie van de civiele projecten voor de woningbouwontwikkeling binnen CMK voort te zetten, terwijl de raad betrokken blijft bij besluiten die gevolgen hebben voor de subsidie, de projectscope of de financiële kaders.
- met het beschikbaar stellen van de gemeentelijke cofinanciering kunnen afspraken worden gemaakt met de Provincie Utrecht over de resterende provinciale bijdrage van circa € 3,2 miljoen.
- hiermee wordt de uitvoering van de geplande mobiliteitsmaatregelen mogelijk gemaakt, die bijdragen aan een bereikbaar en leefbaar CMK-gebied en randvoorwaardelijk zijn voor de versnelling van de woningbouwontwikkeling.

Hiermee ontstaat duidelijkheid over de inzet van de beschikbare middelen, zonder dat daarmee vooruit wordt gelopen op alle concrete uitvoerings- en investeringsbesluiten. De verdere uitwerking van de maatregelen vindt plaats binnen de gebiedsontwikkeling CMK en de projectgroepen die hiermee aan de slag gaan.

Argumenten per beslispunt

1.1 Anders kunnen de toegekende rijksmiddelen niet worden benut

De gemeente heeft in 2022 een propositie ingediend die door het Rijk positief is beoordeeld en uiteindelijk is gehonoreerd met € 7,5 miljoen rijksbijdrage voor duurzame mobiliteitsmaatregelen die woningbouw versnellen.

Zonder instemming van de raad over de inzet (besteding) van deze middelen is het niet mogelijk om de subsidie doelmatig te laten landen in de uitvoering.

1.2 Deze maatregelen zijn noodzakelijk voor de beoogde woningbouwontwikkelingen

De rijksbijdrage is gekoppeld aan het versnellen van woningbouw door het realiseren van bovenplanse, duurzame mobiliteitsmaatregelen in het CMK-gebied. Door gebruik te maken van deze subsidie kunnen civiele projecten worden geïnitieerd, waardoor het gebied zowel bereikbaar als leefbaar blijft bij verdere groei.

1.3 De subsidie is toegekend voor een samenhangend pakket van woningbouw en mobiliteitsmaatregelen

Voor een aantal concrete projecten is subsidie aangevraagd, waaronder Knooppunt Houten, verbeteren Koppeling, herinrichting structuur Molenzoom en meerdere fietsverbindingen (langs het spoor, Odijkseweg-Vlierweg en Houten-USP). Zie de bijgevoegde raadsinformatiebrief en projecttoelichting. De subsidieaanvraag is onderbouwd met de realisatie van circa 4.750 woningen binnen CMK en Houten Oost en de daarbij benodigde investeringen in duurzame mobiliteit. Het Rijk heeft deze propositie als samenhangend pakket beoordeeld en gehonoreerd. Dit betekent dat de toegekende middelen ook moeten worden ingezet voor de projecten die onderdeel uitmaakten van de aanvraag. Deze maatregelen zijn noodzakelijk om de bereikbaarheid en duurzame mobiliteit van de toekomstige bewoners van de nieuwe woningen te waarborgen en vormen daarmee een belangrijke randvoorwaarde voor de woningbouwontwikkeling.

1.4 De subsidie wordt verdeeld over meerdere deelgebieden binnen CMK

De toegekende MIRT middelen hebben betrekking op het totale gebied Centrum, Koppeling en Molenzoom (CMK). De middelen worden daarom niet volledig ingezet binnen één deelgebied, maar verdeeld over de verschillende gebiedsontwikkelingen en projecten die onderdeel uitmaken van de subsidieaanvraag. De verdeling en financiële verwerking van deze middelen vindt plaats via de afzonderlijke gebiedsfondsen die voor de deelgebieden worden ingericht

1.5 Dit besluit voorkomt vertraging van de mobiliteitsmaatregelen en woningbouwontwikkelingen

In eerdere communicatie is aangegeven dat de mobiliteitsmaatregelen verder worden uitgewerkt binnen de gebiedsontwikkeling CMK. Dit voorstel ziet op het beschikbaar houden en inzetten van de toegekende subsidie en cofinanciering binnen de kaders van de subsidiebeschikking. De verdere inhoudelijke uitwerking van de maatregelen vindt plaats binnen de gebiedsontwikkeling en de op te richten gebiedsfondsen. Door nu helderheid te geven over de inzet van de middelen kunnen ontwerp, participatie, technische uitwerking en financiële doorrekening worden voortgezet zonder onnodige vertraging van de gebiedsontwikkeling. Indien uit deze uitwerking blijkt dat aanvullende investeringsbesluiten

of gewijzigde financiële kaders nodig zijn, worden deze afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

2.1 De gemeentelijke financiële bijdrage is vereist als cofinanciering

De afspraak is dat de regio zelf 50% van de kosten draagt. Voor Houten betekent dit dat naast de rijksbijdrage ook cofinanciering nodig is om het totale pakket uitvoerbaar te maken.

De provincie zal een bijdrage van 25% leveren (circa € 3,75 miljoen inclusief btw), terwijl de gemeente Houten verantwoordelijk is voor een gelijk aandeel van 25% (circa € 3,75 miljoen inclusief btw). Indien het gemeentelijke deel niet beschikbaar wordt gesteld, ontbreekt een essentieel onderdeel in de cofinanciering, waardoor zowel de uitvoering als de verwezenlijking van de subsidie doelstellingen onder druk komen te staan.

2.2 De gemeentelijke financiële bijdrage zijn al gereserveerd

De gemeentelijke bijdrage is reeds gereserveerd in de jaarrekening 2022 (ten laste van het weerstandsvermogen grondexploitatie) en zal pas worden onttrokken na het raadsbesluit betreffende de besteding.

2.3 Zo blijft de raad expliciet in positie bij risicovolle keuzes

In de raadsinformatiebrief van 30 november 2023 is benoemd dat de gemeentelijke bijdrage pas wordt ingezet na een raadsbesluit. Daarmee is de raad nadrukkelijk kaderstellend in de financiële stap.

Door ook bij mogelijke subsidierisico's een expliciete informatieplicht op te nemen, wordt de raad niet alleen aan de voorkant betrokken, maar blijft de raad ook aan zet wanneer keuzes later kunnen doorwerken in financiële consequenties of subsidieverplichtingen (bijv. scopewijzigingen, verschuivingen in projectonderdelen).

Daarnaast worden de concrete maatregelen binnen de gebiedsontwikkeling CMK de komende periode verder uitgewerkt en waar nodig besproken met inwoners, belanghebbenden en de gemeenteraad. Op basis van deze uitwerking ontstaat beter inzicht in de daadwerkelijke investeringsopgave en de financiële consequenties van de verschillende maatregelen.

Kanttekeningen

1.1 De ruimte om maatregelen inhoudelijk te wijzigen is beperkt

In de raadsinformatiebrief is expliciet aangegeven dat in de verdere uitwerking (o.a. via stedenbouwkundige schetsen) aanpassingen in omvang mogelijk zijn, zolang dit binnen de subsidievoorwaarden van het Rijk blijft.

Indien de raad of het college besluiten neemt die aanzienlijk afwijken van hetgeen is aangevraagd en beoordeeld, bestaat het risico dat het Rijk en de provincie deze wijzigingen niet accepteren of aanvullende voorwaarden stellen. Dit kan ertoe leiden dat (een deel van) de toegekende middelen komen te vervallen. Hetzelfde risico geldt voor de provinciale bijdrage.

1.2 Realisatie van de woningbouwaantallen vraagt aandacht voor planning en randvoorwaarden

In de subsidieaanvraag uit 2023 is uitgegaan van de realisatie van 4.750 woningen. Een deel van deze woningen ligt buiten het CMK-gebied en kent daardoor eigen afhankelijkheden en randvoorwaarden. Het realiseren van alle woningen binnen de in de aanvraag opgenomen termijn is dan ook een uitdagende opgave. Tegelijkertijd blijven wij ons inzetten om de afgesproken woningbouwaantallen zoveel mogelijk te realiseren.

Met het ministerie zijn wij in goed overleg over de gevolgen van de actuele ontwikkelingen en de mogelijkheden om hier op passende wijze mee om te gaan. Wij hebben een conceptwijzigingsvoorstel opgesteld en bespreken dit momenteel met het ministerie. Wij verwachten niet dat dit leidt tot een verlaging van het toegekende subsidiebedrag. Desalniettemin gaan wij uitsluitend financiële verplichtingen aan naar rato van het aantal harde woningbouwplannen 2.000 - 2.500 tot 2030, zodat wij geen financieel risico lopen totdat we meer zekerheid hebben over ons wijzigingsvoorstel.

1.3 De exacte verdeling over deelgebieden en maatregelen vraagt verdere uitwerking

De MIRT middelen hebben betrekking op CMK als geheel. De middelen worden verdeeld over de verschillende maatregelen en deelgebieden. De exacte financiële verwerking vindt plaats in samenhang met de gebiedsfondsen en de verdere uitwerking van de gebiedsontwikkeling.

Daarbij moet per deelgebied inzichtelijk blijven welk deel van de subsidie, de provinciale bijdrage en de gemeentelijke bijdrage wordt ingezet voor welke maatregelen. Dit is nodig voor de verantwoording richting raad, provincie en Rijk.

Participatie

Participatie vindt plaats bij de verdere uitwerking van de woningbouwontwikkelingen, openbare ruimte en mobiliteitsmaatregelen binnen CMK. De inzet van de MIRT middelen vormt daarbij een belangrijk financieel uitgangspunt.

De maatregelen en investeringen uit de subsidieaanvraag worden de komende periode nader uitgewerkt, ontworpen en doorgerekend. Belanghebbenden, inwoners en andere betrokken partijen worden hierbij betrokken conform de participatieaanpak van de betreffende deelgebieden.

Voor De Molenzoom is in het gebiedsfondsvoorstel opgenomen dat bij de verdere uitwerking van de openbare ruimte en de concretisering van projecten opnieuw een participatietraject wordt doorlopen. Daarbij worden onder andere toekomstige bewoners en gebruikers, ondernemers, advies- en belangenorganisaties en initiatiefnemers betrokken.

De raad wordt gedurende het proces geïnformeerd over de voortgang, de uitkomsten van participatie en eventuele gevolgen voor projectscope, investeringen of subsidievoorwaarden.

Financiën en formatie

De totale investering in mobiliteitsmaatregelen binnen CMK bedraagt € 15 miljoen (inclusief btw). Hiervan bestaat € 7,5 miljoen uit een rijksbijdrage vanuit de MIRT-versnellingsafspraken. De overige € 7,5 miljoen betreft cofinanciering, waarvan € 3,75 miljoen voor rekening komt van de gemeente Houten en € 3,75 miljoen door de provincie wordt bijgedragen.

De gemeentelijke bijdrage van € 3,75 miljoen is gereserveerd. De toegekende subsidie van het Rijk is ontvangen en de bijdrage van de provincie volgt. Met dit raadsvoorstel kan deze reservering daadwerkelijk worden ingezet.

De besteding van de middelen vindt plaats binnen de voorwaarden van de MIRT-subsidie. Indien bij de uitvoering blijkt dat wijzigingen nodig zijn die mogelijk gevolgen hebben voor de subsidie, wordt de raad hierover geïnformeerd.

De MIRT middelen worden financieel ondergebracht in de gebiedsfondsen van de verschillende deelgebieden binnen CMK. De toegekende subsidie en cofinanciering worden daarbij gelabeld aan de projecten en deelgebieden waarvoor zij zijn bedoeld. De totale MIRT bijdrage komt daarmee niet volledig ten gunste van één gebied, maar wordt verdeeld conform de uitgangspunten van de subsidieaanvraag en de gebiedsontwikkeling CMK.

Aan dit besluit zijn geen directe formatieve consequenties verbonden.

Communicatie

Na vaststelling van het raadsbesluit wordt de raad geïnformeerd over de vervolgstappen in de uitvoering, de verdere uitwerking van de maatregelen en de financiële verwerking van de middelen binnen de gebiedsfondsen van CMK. Daarbij wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de subsidie wordt verdeeld over de verschillende deelgebieden en projecten.

Voortgang

De voortgang van de uitvoering en de besteding van de MIRT-middelen wordt gemonitord binnen het programma CMK. Parallel hieraan worden de maatregelen binnen de deelgebieden nader uitgewerkt door de betrokken projectgroepen. Op basis van deze uitwerking worden de huidige aannames en kengetallen verder geconcretiseerd en financieel gevalideerd. De verdeling van de beschikbare middelen over de verschillende projecten wordt vervolgens verwerkt in de gebiedsfondsen en gekoppeld aan concrete uitvoeringsprojecten. Voor de daadwerkelijke uitvoering worden, waar nodig, afzonderlijke investeringskredieten aan de raad voorgelegd. De raad wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang, afwijkingen, eventuele subsidierisico's en de relatie met de gebiedsfondsen.

Evaluatie

De inzet van de MIRT-subsidiegelden wordt geëvalueerd binnen de reguliere programmamonitoring van CMK en via de verantwoording van de specifieke uitkering aan het Rijk.

Houten, 22 september 2026

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

R. van Netten

H.C. Heerschop

Bijlagen

1. Raadsinformatiebrief versnellingsgeld MIRT (30 november 2023)
 2. Bijlage bij Raadsinformatiebrief: Uitkomsten BO-MIRT 2023
-

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

PoHo: Eveline Herben

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 1095877

gemeente Houten

Onderwerp

Inzet MIRT-subsidiegelden en beschikbaar stellen gemeentelijke bijdrage mobiliteitsmaatregelen CMK

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 22 september 2026 gelezen en besluit:

1. In te stemmen met de inzet van de toegekende MIRT-subsidie van € 7,5 miljoen (rijksbijdrage), aangevuld met € 3,75 miljoen cofinanciering van de provincie en € 3,75 miljoen cofinanciering van de gemeente, voor mobiliteitsmaatregelen in het gebied Centrum, Koppeling en Molenzoom (CMK), conform de verleende subsidiebeschikking (totaal € 15 miljoen).
2. De hiervoor benodigde gemeentelijke bijdrage van € 3,75 miljoen beschikbaar te stellen, overeenkomstig de eerder getroffen reservering.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 12 november 2026.

De raad van de gemeente Houten,
De griffier a.i.,

{{?esl:Signer2:Capture:size(200,100)}}

de voorzitter,

{{?esl:Signer1:Capture:size(200,100)}}

M.A.J.R. Hermans

H.C. Heerschop